

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-12-20
Besvaras senast
2017-01-24

Till statsrådet Åsa Regnér (S)

2016/17:207 Överutnyttjande av assistansersättningen

Åsa Regnér framhåller ofta vikten av att motverka överutnyttjande inom personlig assistans. Vi delar uppfattningen att fusk och felaktigheter ska bekämpas. Men det ska göras utan att personer som behöver assistans samt seriösa utförare svartmålas eller straffas.

Regeringens företrädare hänvisar ofta direkt eller indirekt till utredningsbetänkandet *Åtgärder mot fusk och felaktigheter med assistansersättning* (SOU 2012:6). Där utgår utredaren från att antalet assistanstimmar per brukare var ”rätt” år 2004 och att de timmar som därefter har tillkommit är uttryck för överutnyttjande (s. 323). Någon grund för att timantalet just år 2004 skulle vara rätt har dock inte redovisats.

Jag delar Åsa Regnérs bedömning att det är viktigt att fördjupa kunskaperna om vad som kan förklara timutvecklingen. Även Försäkringskassan skriver i sin senaste rapport på området att ”mer analys behövs för att kunna ge tillfredsställande svar på vilka faktorer som driver timutvecklingen inom assistansen” (Korta analyser 2016:3).

Problemet är att regeringen och Åsa Regnér tycks ha bestämt sig redan innan denna analys är gjord. Man är så säker på att det förekommer ett överutnyttjande att man dels redan har förklaringar till hur det uppkommer, dels har bedömt att det finns utrymme för besparingar inom assistansersättningen. Detta kommer till tydligt uttryck i direktiven till LSS-utredningen (dir. 2016:40).

En förklaring till det påstådda överutnyttjandet som regeringen och Åsa Regnér ofta använder är att de privata assistansanordnarna överdriver behoven och att Försäkringskassan går med på omotiverade krav. Att det kan finnas en sådan risk har till exempel Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) pekat på (ISF 2015:9, s. 78). Åsa Regnér beskriver det dock inte som en risk utan diskuterar det som ett etablerat faktum. I en artikel i Dagens Nyheter skriver hon till exempel att ”En avgörande fråga är de privata vinstdrivande bolagen på assistansmarknaden”, att antalet företag visar att ”det är en marknad med förväntad lönsamhet” och att ”De vinstdrivande krafterna i kombination med den snabba ökningen av beviljade timmar riskerar att [...] skada reformens hållbarhet” (DN 29/11-16).

Den risk för överdrivna behov som ISF har pekat på finns naturligtvis. Att påstå att det gäller ”de privata assistansanordnarna” – i bestämd form – är emellertid en uppenbar överdrift. I utredningsdirektiven uppger regeringen att ”Försäkringskassans handläggare och beslutsfattare direkt har kommit att interagera med dessa (privata) anordnare i tillämpningen av lagen” (s. 14). Det kan säkert finnas handläggare som inte fullgjort sina skyldigheter på ett riktigt sätt, men att på detta sätt generellt peka ut ”Försäkringskassans handläggare och beslutsfattare” för att spela med i ett ont spel är inte seriöst. Att dessa statliga tjänstemän gör en hård prövning vet alla som har blivit av med sin assistansersättning och som fått nej vid nya ansökningar.

Jag vill därför fråga statsrådet Åsa Regnér:

1. Tänker statsrådet verka för ett tilläggsdirektiv till LSS-utredningen där den ges möjlighet att lämna ett delbetänkande med en analys av tim- och kostnadsutvecklingen inom personlig assistans?
2. Tänker statsrådet verka för att regeringen först efter att denna analys är gjord tar ställning till om det är rimligt att kräva kostnadsminskningar inom personlig assistans?

.....
Bengt Eliasson (L)

Överlämnas enligt uppdrag

Maria Isaksson